

TAVUKÇULUK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNDE 1993 YILI SONRASINDA UYGULANAN ARAŞTIRMA PROJESİ ÖZETLERİ

BOĞA, A. G., DEMİR, Z. Kahverengi Yumurtacı Yeni Sentetik Ebeveyn Hatların Soy İçi Seleksiyonla Islahı, Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü ANKARA 1994. (Rapor)

Bu araştırma Ankara Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde geliştirilen kahverengi yumurtacı hibrit ebeveynlerden B₂₂ ve A₂₂ hatları ile yapılmıştır. Dünyadaki tavukçuluk sektöründe yaşanan hızlı gelişmelere ayak uydurabilmek için söz konusu hatların soy içi seleksiyonla geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda baba hattı olan B₂₂'de 43.haftalık yaştaki yumurta verimi ve ağırlıkları sırası ile 1991'de 72,4 adet 61,28g, 1992'de 97,2 adet 63,21g 1993'de 113,1 adet 59,3g 1994'de 117,6 adet 61,24g olarak gerçekleşmiştir. Ana hatları için aynı değerler şu şekilde bulunmuştur. 1991'de 80,4 adet 60,42g, 1992'de 94,7 adet 62,9g 1993'de 114,3 adet 59,48g 1994'de 123,3 adet 61,4g'dir.

GÖGER, H., GÜRDOĞAN, T. Yumurtacı Damızlıklarda E Vitamini ve Selenyum Düzeylerinin Kuluçka Sonuçlarına Etkisi. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA (1994) (Rapor)

Bu çalışmada, Ankara Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde geliştirilen kahverengi yumurtacı hibrit ebeveyni GH_XG_Y horozları ve SH_XS_Y tavukları kullanılmıştır. 43 hafta sürdürülen bu denemede E vitaminin 3 (10,20,30 mg/kg), selenyum 2(0,10, 0,15 mg/kg) seviyesinde oluşan kombinasyonların, yumurta verimi yumurta ağırlığı, yaşama gücü ve kuluçka sonuçlarına etkisi araştırılmış ve gruplar arasında önemli bir farklılık bulunmamıştır.

KOÇANAĞULLARI, S., ERDEM,B., ERKOÇAK, F. Çeşitli Dezenfektan Maddelerin Kuluçkalık Yumurtaların Çıkış Gücüne ve Embriyo Ölümüne Etkisi. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü ANKARA 1994 (Rapor)

Bu araştırma, Enstitümüzde geliştirilen kahverengi yumurtacı ebeveynlerin yumurtaları ile yapılmıştır.

Bu hatlara ait yumurtaların üreme Hipoklositin, formaldehitin ve hidrojen peroksitin çeşitli konsantrasyonları uygulanmış, kabuk üzerindeki mibedyolojik aktivite, eden ölüm ve genç embriyo ölümü bakımından farklılık bulunmamış yalnız kabuk altı ölümleri ve çıkış gücü bakımından fark istatistik olarak önemli bulunmuştur.

UYSAL, A., BOĞA, A.G. Yerli ve Yabancı Yumurtacı Hibritlerin Çeşitli Verimler Bakımından Karşılaştırılması. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü ANKARA 1994 (Rapor)

Bu rastgele örnekleme testi çalışmasında kahverengi (B₂₂ A₂₂, G_XS_X) ve beyaz (O₁T₁, O_XT_X, O₂X₂T₂X, O₂T₂) yumurtacı genotipler ile 2 yabancı beyaz ve 2 yabancı kahverengi yumurtacı genotip kullanılmıştır. Test çalışmasında elde edilen değerlere göre genelde %50 verim yaşı, yumurta verimi ve toplam yumurta ağırlığı bakımından yabancı genotipler daha iyi sonuçlar vermişlerdir. Bu kriterler bakımından aralarında önemli bir farklılık yoktur.

UYSAL, A., ATİK, Z. Farklı Genotipteki Tavuklara Verilen Çeşitli Katkı Maddeli İçme Suyunun Yumurta Kabuğu Kalitesi, Üreme Etkisi. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA 1994 (Rapor)

Bu araştırma enstitümüzde geliştirilen Beyaz ve Kahverengi Yumurtaların, yumurtalarına farklı mevsimlerde farklı katkı maddelerinin etkileri araştırılmıştır. Kuluçka sonuçlarına katkı maddelerinin olumsuz etkileri olmamıştır. Yumurta ağırlığı bakımından katkı X genotip, katkı X mevsim, genotip X mevsim interaksiyonu, şekil indeksi bakımından katkı X mevsim X genotip interaksiyonu, özgül ağırlık bakımından katkı X genotip, genotip X mevsim interaksiyonu, kırılma mukavemeti katkı X genotip interaksiyonu, kabuk kalınlığı bakımından katkı X genotip, genotip X mevsim interaksiyonu önemli bulunmuştur.

ÖZTÜRK, F. Türkiye'de Son 15 Yılda Yumurta Tavukçuluğunun Ekonomik Yönden İncelenmesi. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA 1994 (Rapor)

Bu çalışmaya Türkiye'de 1979-1993 yılları arasında, yumurta tavukçuluğunda meydana gelen gelişmeler istatistik rakamlar yardımıyla ortaya konulmuştur. Özellikle iller ve tarımsal bölgeler bazında çalışma yapılacak Türkiye geneline ulaşılmış sonuçta yumurta tüketimi ve tavuk varlıkları araştırılmıştır. Mevcut işletmelerin durumları, pazarlama ve fiyat sistemi, ihracat ve ithalat, örgütlenme ve AT ülkelerindeki gelişmeler incelenmiştir.

BÜYÜKBEBECİ , İ., UYSAL, A., BOĞA, A. G. Grand Parent Ve Parent Geliştirme İmkanları . Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA 1995

Son yıllarda dünya tavukçuluk sektörünün bir endüstri kolu haline gelmesine paralel olarak Türkiye'de tavukçuluk sektörünün de hızla gelişmesi Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünün de daha büyük kapasitede üretimleri sağlayacak yeni ebeveyn hatları elde etmeye zorlamıştır. Bu nedenle 1995 yılında Kanada'dan saf hatlar getirtilerek yeni ebeveyn çalışmaları yapmak projenin amacını oluşturmuştur. Üzerinde çalışılan on saf hattın elde edilen yeni kombinasyonlardan birinin melezi siyah olup piyasada talep durumuna göre bu hatlar üzerinde çalışılabilir. Üzerinde çalışılan ve istikbal gösteren iki kahverengi yumurtacı hat belirlenmiştir. Beyaz yumurtacılarla da talebe göre, özellikleri iki hat üzerinde durulacaktır.

UYSAL, A., TÜRKÖĞLU, M., ELİBOL, O., KOÇANAĞULLARI, S. Uzun Süre Depolanan Kuluçkalık Yumurtaların İnkübasyon Öncesi Isıtılmasının Kuluçka Özelliklerine Etkisi. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA 1999.

Bu çalışma uzun süre depolanan kuluçkalık yumurtaların, depolama öncesinde ve depolamanın 7 ve 14'üncü günlerinde 37,8°C'de 3 saat ısıtılmasının çıkış gücü ve embriyo ölümleri üzerine etkilerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada depolama öncesi yapılan ısıtılmanın her iki depolama süresinde de erken embriyo ölümlerinin artmasına ve çıkış gücünün azalmasına, sadece depolama sırasında uygulanan ısıtma ile kontrol grubu arasında embriyo ölümleri, çıkış gücü bakımından farklılığın önemli olmadığı belirlenmiştir.

BÜYÜKBEBECİ , İ. Kahverengi Yumurtacı Yerli ve Dış Kaynaklı Genotiplerden Yararlanarak Yeni Hibrit Ebeveynlerin Elde Edilmesi. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA 1999.

Bu çalışmada; 2 yerli ile 2 yabancı genotipten faydalanarak Enstitünün üretim sürüsünü oluşturacak yeni sentetik hatların elde edilmesi için yapılmıştır. Proje çalışması kapsamında yerli ve yabancı genotipler birbirleri ile melezlenerek G₂

generasyonu düzeyinde ebeveynlerinin günlük civcivlerinde kanat tüylenmesine göre 4 yeni genotip elde edilmiştir. Çiftleştirmeler sonucunda baba soyunu oluşturan İ_{GH} ve İ_{GY} ana soyunu oluşturan S_{HI} ile S_{YI} hatları elde edilmiştir. Bu hatların 72. haftalık verim sonuçlarının oldukça tatmin edici oldukları tespit edilmiştir.

Yapılan test çalışması sonucunda baba hattını oluşturan İ_{GH}, İ_{GY}'lerde yumurta verimi ve ağırlığı sırasıyla 283,8 adet 62,8g, 279,4 adet 59,9g, ana hatlarında S_{HI}, S_{YI}'lerde ise 280,1 adet 62,8 g, 251,9 adet 61,6g'dır Ebeveynlerin günlük civcivlerinde cinsiyet ayırımı baba hattında (İ_{GH}xİ_{GY}) %95,96 ana hattında ise %92,97 arasında değişmektedir.

KAHRAMAN,Z., DEDEOĞLU,H.E., GÜRDOĞAN, T. Ayçiçeği Küspesi Kapsayan Yumurta Tavuğu Rasyonlarında Enzim ve Probiotik Kullanımı. Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ANKARA 1999.

Bu araştırmada, bileşiminde %15 düzeyinde Ayçiçeği küspesi kapsayan yumurta tavuğu rasyonlarına enzim ve probiyotik ayrı ayrı veya birlikte kullanımlarının canlı ağırlık, yumurta verimi, yem tüketimi, yemden yararlanma oranı, yumurta ağırlığı ve bazı yumurta kalite özelliklerinin belirlenmesi amacıyla, toplam 600 adet 21 haftalık S_HS_Y yumurta tipi melez kahverengi tavuk her birinde 20 adet olacak şekilde 30 alt gruba rastgele dağıtılmış ve her birinde 120 adet tavuk bulunan 5 grup düzenlenmiştir. Kontrol grubu, ayçiçeği küspesi, enzim ve probiyotik içermemiş, ayçiçeği küspesi içeren rasyona enzim, probiyotik ve enzim+probiyotik ilave edilmiştir.

Araştırma sonunda gruplar arasında canlı ağırlık, yumurta verimi, yumurta kırılma mukavemeti, yumurta akı indeksi, yumurta Haugh birimi ve yumurta kabuk kalınlığı bakımından istatistiki olarak bir farklılık görülmemiş, ayçiçeği küspesi içeren rasyona enzim ve/veya probiyotik ilavesi yem tüketimi ve yemden yararlanma oranını etkilememiş, enzim ilavesi, yumurta ağırlığında farklılık oluşturmazken, probiyotik ve enzim+probiyotik ilavesi yumurta ağırlığının azalmasına (P<0,01) neden olmuştur.